

TEATTERIOPETUS KOULUIHIN –TYÖRYHMÄN LAUSUNTO PERUSOPETUKSEN TUNTIJAKOTYÖRYHMÄN ESITYKSESTÄ

Teatteriopetus kouluihin –työryhmä pitää tuntijakotyöryhmän esitystä uudesta perusopetuksen tuntijaosta monilta osin ansiokkaana, lasten ja nuorten näkökulman huomioivana ja niin koulumaailman kuin yhteiskunnankin tulevaisuuden haasteisiin vastaavana. Itsenäisen taideaineen, draaman, tuominen mukaan kaikille yhteiseen opetukseen virallistaa ja vahvistaa teatteritaiteen asemaa peruskoulussa sekä luo uusia mahdollisuuksia koulujen taideopetuksen kenttään ja yhteistyöhön yli oppiainerajojen.

Nimi draama oppiaineelle tulee kansainvälisestä käytännöstä. Teatteriopetus kouluihin – työryhmä ehdottaa kuitenkin aineelle nimeä teatteritaide tai siitä lyhennettyä nimeä teatteri. Teatteri/teatteritaide olisi itsenäisen taideaineen nimenä kattavampi ja täsmällisempi kuin draama ja poistaisi oppiaineesta draama-nimeen liittyvät mielikuvat mm. menetelmällisyydestä ja äidinkielen osa-alueesta.

DRAAMA/TEATTERI –OPPIAINE

Peruskoulun oppiaineena draama/teatteri yhdistää erilaiset ryhmäkeskeiset draaman ja teatterin työmuodot ja osa-alueet. Opetuksessa on kaikilla luokka-asteilla mukana sekä osallistavan että esittävän taiteen muotoja. Draaman/teatterin tunneilla opiskellaan teatterin dramaturgisia ja ilmaisullisia keinoja, tutustutaan teatterin erilaisiin traditioihin sekä harjaannutetaan kehollista ilmaisua, puheilmaisua, vuorovaikutustaitoja, eläytymiskykyä ja improvisaatiotaitoja.

Draama/teatteri rakentaa luontevasti yhteistyötä eri tahojen välille. Draama/teatteriopetuksen tavoitteena on oppilaan monipuolisten ilmaisuvälineiden ja itsetuntemuksen vahvistaminen vuorovaikutuksessa erilaisten ihmisten ja ihmisryhmien kanssa. Draamassa/teatterissa käsitellään tarinoita, kuvitteellisia tilanteita ja roolihenkilöitä sekä todellisia kokemuksia. Draaman/teatterin opiskelussa harjaannutetaan nyky-yhteiskunnassa ja tulevaisuudessa tarvittaviin viestintä-, vuorovaikutus- ja esiintymistaitoihin käyttämällä kaikkia teatterin ilmaisukeinoja. Draaman/teatterin opetus antaa valmiuksia kohdata oman elämän ja yhteiskunnan muutoksia, mikä ehkäisee syrjäytymistä.

OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

Työryhmämme esittää, että draaman/teatterin opetusta annetaan tuntijakotyöryhmän esittämällä tavalla (1vvt luokka-asteilla 1–2, 1vvt luokka-asteilla 4–6, 1vvt luokka-asteella 7 sekä valinnaisena oppiaineena luokka-asteilla 7–9.) Pätevän, suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen draaman/teatterin opetuksen sisällyttäminen perusopetukseen mahdollistaa draaman/teatterin oppimisen kaikille lapsille ja nuorille ja luo pohjan aineen opintojen jatkamiseen lukiossa jo käytössä olevaan teatterin lukiodiplomin suorittamiseen saakka.

Teatteriopetus kouluihin –työryhmä pitää valinnaisuuden lisäämistä tuntikehyksessä positiivisena asiana ja uskoo sen heijastuvan lasten ja nuorten hyvinvointiin ja opiskelumotivaatioon. Valinnaisuuden toteutumiselle kunta- ja koulutasolla on taattava riittävät taloudelliset resurssit.

OPETTAJIEN KELPOISUUS

Teatteriopetus kouluihin -työryhmä on eri mieltä tuntijakotyöryhmän kanssa draama/teatteriopettajien pätevyysvaatimuksista ja esittää, että aineenopettajan kelpoisuusvaatimus draaman/teatterin osalta on oltava sama kuin muiden aineenopettajien kelpoisuusvaatimus.

Aineeseen löytyy jo päteviä opettajia. Opettajakelpoisia draaman/teatterin aineen opintoja yliopistoissa sekä niiden täydennyskoulutuslaitoksissa, avoimissa korkeakouluissa sekä ammattikorkeakouluissa vuosina 1990 - 2010 suorittaneita henkilöitä on maassamme tällä hetkellä oppilaitosten arvion mukaan n. 2000, joista runsaalla 600:lla on aineenopettajan pätevyys.

Alan koulutuksen (mm. luokanopettajien erikoistumisopinnot, pääaineopinnot ja eri aineiden opettajien sivuaineopinnot) lisäämiseen on olemassa hyvät valmiudet. Työryhmämme esittää, että draaman/teatterin opinnot (3op) ja mahdollisuus erikoistumisopintoihin sisällytetään luokanopettajakoulutukseen, ja aineenopettajilla tulee olla 60 op draama/teatteriopintoja. Vain siirtymäkaudella heinäkuun 2017 loppuun saakka, riittäisivät aineopettajalla 25op:n draama/teatterioinnnot.

TUTKIMUS

Suomalainen draaman/teatteritaiteen opetus ja tutkimus ovat jatkuvassa dialogissa alan kansainvälisen tutkimuksen ja opetuksen kanssa sekä yksittäisten toimijoiden että teatteripedagogisten järjestöjen kautta. **Teatteriopetus kouluihin -työryhmän mielestä draamalla/teatterilla on itsenäisen oppiaineen edellyttämä tieteellis-teoreettinen tieteenalatausta.**

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

Teatteriopetus kouluihin -työryhmä pitää hyvänä uuden taideaineen, draaman/teatterin tuomista mukaan kaikille yhteiseen opetukseen. Tuntijakotyöryhmän esityksestä poiketen Teatteriopetus kouluihin -työryhmän mielestä uuden oppiaineen nimenä tulisi olla teatteri.

Draama/teatteri on taideaine, jonka tavoitteiden ja sisältöjen yhdenvertainen toteutuminen koko maassa vaatii itsenäisen oppiaineen aseman. Opetuksen tavoitteiden ja sisältöjen nykymuotoinen toteuttaminen, osana äidinkieltä, asettaa oppilaat epätasa-arvoiseen asemaan.

Draaman/teatterin opettajina voivat alakoulussa toimia luokanopettajat, joilla on opetettavan aineen opinnot (väh. 3 op) tai draaman/teatterin erikoistumisopinnot (25op). Yläkoulussa opettajilla tulee olla alan aineenopettajan pätevyys (60 op). Aineeseen löytyy jo nyt runsaasti sekä ala- että yläkouluun muodollisesti päteviä opettajia, mutta siirtymäkaudella aineenopettajalla voisivat riittää 25 opintopisteen laajuiset alan opinnot.

Taideopetusta voidaan vahvistaa määrän kasvattamisen lisäksi tarjoamalla enemmän vaihtoehtoja ja valinnaisuutta. Draama/teatteri luo lapsille ja nuorille uusia, mielekkäitä ja kokemuksellisia oppimismahdollisuuksia koulujen taideopetuksessa.

Lausunnon on laatinut Helsingissä 3.9.2010

TEATTERIOPETUS KOULUIHIN -työryhmä:

lehtori **Henna Hakkarainen** (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu)
lehtori **Kirsi Karvonen** (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu)
koulutusvastaava **Päivi Ketonen** (Metropolia Ammattikorkeakoulu)
yliopettaja **Marja Louhija- Tyhtilä** (Metropolia Ammattikorkeakoulu)
yleisötyövastaava **Mirja Neuvonen** (Helsingin Kaupunginteatteri)
apulaisrehtori **Riitta-Mari Punkki-Heikkinen** (Oulun suomalaisen yhteiskoulun lukio).
apulaisjohtaja **Kari Rentola** (Helsingin Kaupunginteatteri),
lehtori **Riku Saastamoinen** (Teatterikorkeakoulu)
lehtori **Maissi Salmi** (Martinlaakson lukio)
johtaja **Ville Sandqvist** (Teatterikorkeakoulu/Opek)
puheenjohtaja **Anne Sandström** (Suomen draama- ja teatteriopetuksen liitto FIDEA)
draamakasvatuksen yliopistonlehtori **Tapio Toivanen** (Helsingin yliopisto)
lehtori **Annemari Untamala** (Kallion lukio; virkavapaalla teatterialan tohtoriopintojen takia)
yksikönjohtaja **Marjo-Riitta Ventola** (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu)

Lisätietoja: annemari.untamala@teak.fi